
Energi- och klimatstrategi

Innehållsförteckning

Inledning	1
Omvärldsspaning	2
Globala mål	2
Nationella mål	2
Regionala mål	3
Inriktningsmål för Strömsunds kommun	5
Fossilbränslefria transporter och arbetsmaskiner år 2030	5
Förnybar energi och energieffektivisering	6
Hållbar konsumtion	7
Genomförande och uppföljning	7
Indikatorer som följs upp vartannat år	7

Inledning

Denna strategi ersätter den gamla strategin antagen 2014. Strategin utgår från den regionala strategin för Jämtland/Härjedalen som fastställdes 2019 och som Strömsunds kommun har ställt sig bakom.

Kommunens strategi bygger på inriktningsmål inom tre områden; Fossilfria transporter och arbetsmaskiner, förnybar energi och energieffektivisering samt hållbar konsumtion.

Strategin förverkligas genom att respektive förvaltning tar fram handlingsplaner som vägledning för att förverkliga inriktningsmålen.

Omvärldsspaning

Globala mål

Världen har genom FN:s Agenda 2030 satt upp 17 hållbarhetsmål. Nummer 13 handlar om att bekämpa klimatförändringar och lyder: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.

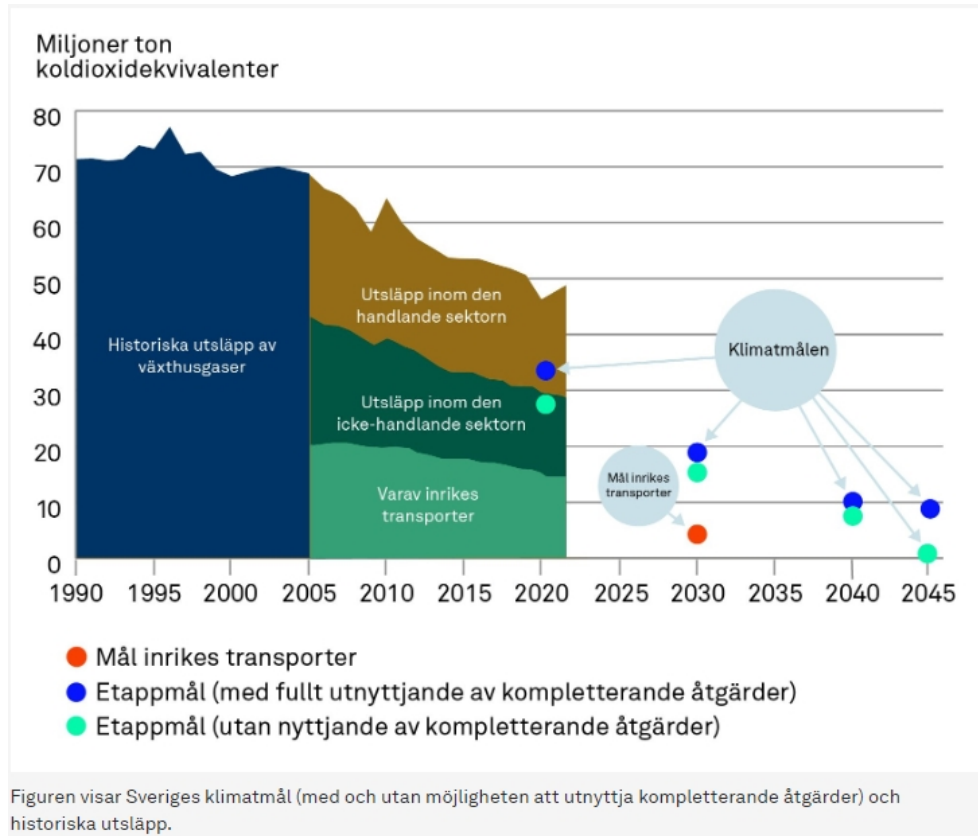
Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av våra klimatförpliktelser kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten. Dessa förändringar ger också stora möjligheter att modernisera vår infrastruktur som kommer att skapa nya arbetstillfällen och främja välbefinnande över hela världen.

Det globala arbetet för att uppnå mål 13 och bekämpa klimatförändringarna konkretiseras ytterligare i Klimatkonventionen och Parisavtalet. Klimatkonventionen är en global konvention med åtgärder för att stoppa klimatförändringarna. Klimatkonventionen undertecknades vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio 1992. Till Klimatkonventionen hör Parisavtalet, ett globalt klimatavtal som trädde i kraft 2016. Parisavtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska begränsas till under två grader, med strävan efter att begränsa den till 1,5 grader. Detta ska framförallt uppnås genom att minska utsläppen av växthusgaser.

Nationella mål

Sveriges riksdag har enats om det långsiktiga målet att vi år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Utsläppen på svensk mark ska vara minst 85 procent lägre än utsläppen 1990. Detta motsvarar ungefär 5 -8 procent minskade utsläpp per år.

Precis om på global nivå är den nuvarande takten på utsläppsminskningarna alldeles för låg. Se diagram nedan.

Utöver detta mål finns också mål för minskade utsläpp inom transportsektorn, ett 100 procent förnybart elsystem och mål för energieffektivisering.

Sveriges riksdag har även gemensamt beslutat om ett generationsmål för miljöpolitiken som säger att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Utöver generationsmålet finns 16 miljökvalitetsmål, varav Begränsad klimatpåverkan är det mål som tydligast är kopplat till klimatarbetet.

Regionala mål

År 2019 fastställdes den regionala strategin för Jämtlands län. Den ställdes sig Strömsunds kommun bakom genom en avsiktsförklaring. I strategin finns två övergripande mål..

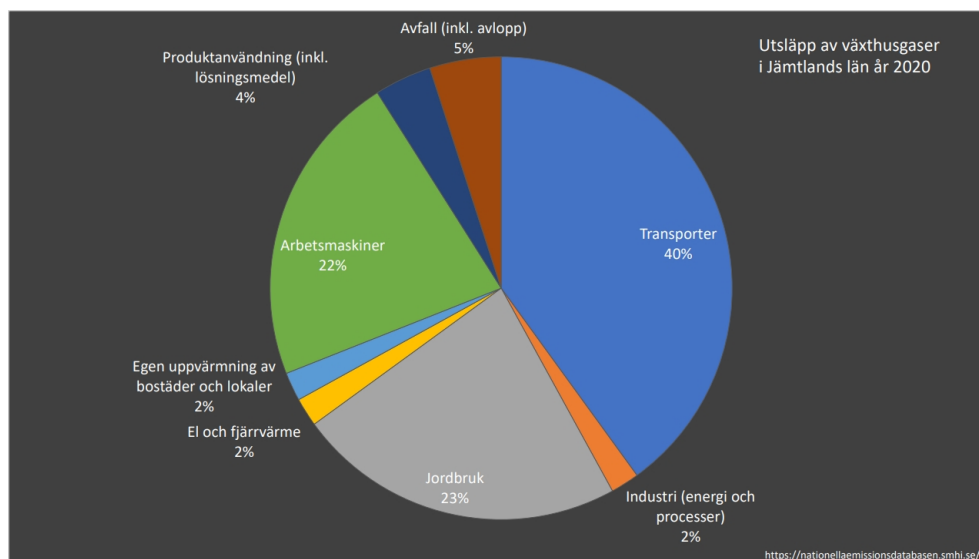
Fossilbränslefritt år 2030

Jämtlands län har arbetat mot målbilden fossilbränslefritt 2030 under många år. Målbilden innebär ett län där fossila bränslen inte längre används. Det är ett ambitiöst mål som kräver ändrade resvanor, en omställning till 100 procent förnybara drivmedel, och en elektrifiering av fordonsflottan. Målet är högre ställt än det nationella målet.

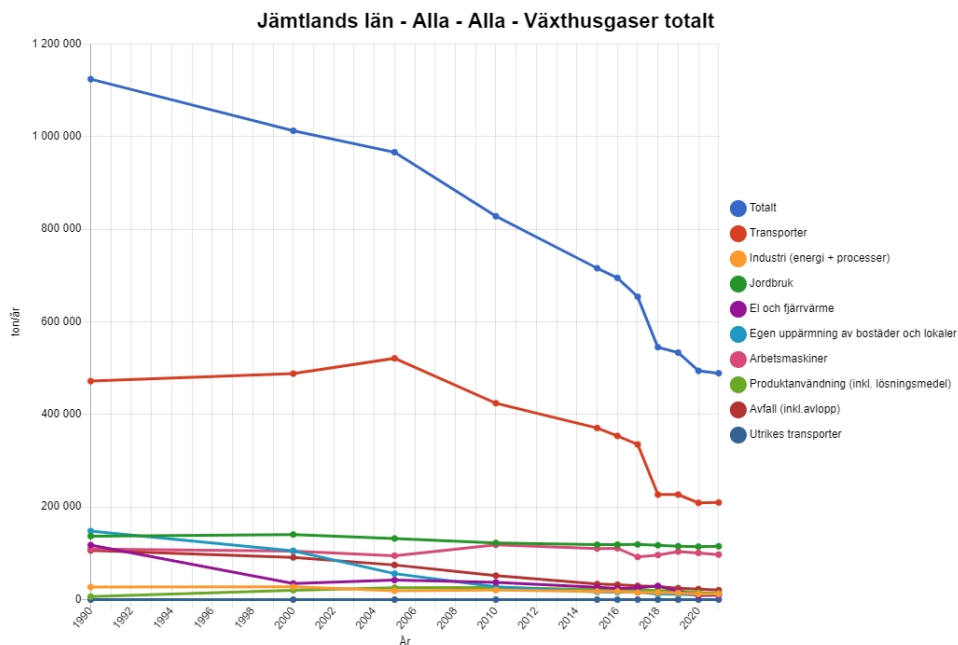
Minst 10 procent minskade utsläpp av växthusgaser varje år under perioden 2020 – 2030

Målet understryker att utsläppen av växthusgaser måste minska varje år. Målet gäller oavsett om utsläppen räknas som territoriella eller som konsumtionsbaserade. Målet kopplar till det globala 1,5 –gradersmålet och de nationella målen.

Nuläget i Jämtlands län

Fördelning i procent av växthusgaser mellan olika sektorer år 2020

Utsläpp av växthusgaser i ton fördelat mellan olika sektorer

Inriktningsmål för Strömsunds kommun

Med utgångspunkt från vilka sektorer som har de största utsläppen av växthusgaser samt vilka fokusområden regionen har prioriterat behöver insatser ske inom tre utpekade inriktningsmål.

Fossilbränslefria transporter och arbetsmaskiner år 2030

De allra största utsläppen i Strömsunds kommun som territoriellt område kommer från transportsektorn. Kommunen som organisation släppte år 2022 ut ca 680 ton koldioxid (CO₂). Dessa kommer från våra personbilar, lätta lastbilar, tunga fordon samt arbetsmaskiner.

Personbilar är den enskilt största utsläppssektorn i vår kommun. Ett första steg för att minska de utsläppen är att minska mängden resor och transporter till exempel via resfria möten och distansarbete. Det handlar även om att öka möjligheterna till samåkning, åka kollektivt och cykla istället för att ta bilen.

Digitalisering kan bidra med till exempel samtransporter och ruttoptimering.

Våra fordon och arbetsmaskiner kommer att vara fortsatt viktiga i våra verksamheter. Därför blir omställningen av vår fordonspark till fossilbränslefria alternativ viktig framöver samt att infrastrukturen för det är utbyggd på alla våra orter. Idag har vi en relativt gammal fordonspark och ett flertal fordon står inför att bytas ut. Då är det viktigt att vi gör de rätta valen nu. Enligt EU:s Clean Vehicles Directive ska 38,5 % av de fordon vi köper in under perioden 2021 – 2025 släppa ut max 50 g CO₂/km.

För att minska utsläppen från våra verksamheter behöver vi även skärpa kraven på dem som utför tjänster åt oss såsom exempelvis färdtjänst, snöröjning, maskintjänster och skolskjutsar.

Förslag på åtgärder

Välj digitala möten, cykel och buss före bilen.

Effektivisera fordonsparken – färre bilar som rullar längre.

Fler fossilbränslefria fordon och arbetsmaskiner.

Bygg ut den interna infrastrukturen för laddstationer.

Förnybar energi och energieffektivisering

Strömsunds kommun har idag en stor produktion av förnybar energi i form av vatten och vind inom vårt geografiska område. Vad avser solkraft är vi dock bara i startgroparna och vi ska vara en bidragande aktör för att det kraftområdet växer.

Energieffektivisering har vi jobbat med en längre tid men det finns fortfarande mycket kvar att göra. Vår gatubelysning är ett bra exempel på hur det går att göra en stor energieffektivisering och genom det även sänkt effektbehovet. Även inom fastighetsförvaltningen och AVA-enheten pågår det ett arbete med att minska både vårt energi- och effektbehov – men mer går att göra.

Beteendefrågor är på samma sätt som inom transportsektorn viktig att jobba med. Vi kan alla i våra verksamheter bidra till att minska vårt energi- och effektbehov med hjälp av utbildning och ökad kunskap.

Förslag på åtgärder

Installera solceller

Energieffektivisera våra processer, verksamheter och byggnader.

Arbeta med beteendefrågor

Minska vårt effektbehov

Hållbar konsumtion

Hållbar konsumtion handlar om att nyttja befintliga resurser på ett effektivt och smart sätt. En allt större del av vår klimatpåverkan kommer från vår konsumtion av exempelvis importerade livsmedel, digitala tjänster, textilier, möbler och elektronik. Våra konsumtionsbeteenden generar i sin tur ökade volymer av godstransporter.

I våra verksamheter har vi en stor andel matsvinn. Motsvarande 40 ton mat slängs varav ca tre fjärdedelar är mat som aldrig når tallriken. Att öka andelen växtbaserade livsmedel i vår matlagning – särskilt sådant som finns nära oss är en bra åtgärd för att minska klimatutsläppen.

Förslag på åtgärder

Minska matavfallet från verksamheterna

Klimatsmart mat

Öka återanvändning av material

Genomförande och uppföljning

Utifrån strategin kommer en handlingsplan att tas fram på tjänstemannanivå. Handlingsplanen kommer att beskriva insatser som ska utföras av våra förvaltningar. Resultatet av insatserna i handlingsplanen redovisas till kommunstyrelsen vartannat år med start maj 2025. Handlingsplanen revideras vid behov utifrån samma tidsintervall.

Indikatorer som följs upp vartannat år

- Förbrukning av fossila drivmedel i kommunen
- Territoriella utsläpp av växthusgaser i Strömsunds kommun
- Energiförbrukning
- Installerad effekt av solkraft
- Matavfall från verksamheterna